

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 korona — fill.
Fél évre . . . . . 4 korona — fill.
Negyed évre . . . . . 2 korona. — fill. — Egyes szám ára 4 fillér.
A külön kiadásokat előfizetőink ingyen kapják.
A háború tartama alatt lapunk megjelenik szükség szerint.

Felolvasó szerkesztő:

Szentkatolnai CSEH ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Székelység könyvnyomdája, hová előfizetési díjak, hirdetések cserepéldányok küldendők. — Hirdetési díjak előre fizetendők.
—: Kéziratokat nem adunk vissza. —:

Az élelmezés államosítása.

Az állami szocializmus a háború következtében új irányokba terelődött és a viszonyok kényszerítő hatalmának engedve, hatalmas lépésekkel halad előre az új irányban. — Az állam mind több és több elméleti cikk árát kénytelen megszabni és amelyeknél az állam még nem látta szükségét az egységes szabályzásnak, ott a városok és községek vették gyakran a maguk részére igénybe az ármegállapítás jogát. Any nyitit azonban már is konstatáltunk, hogy az ármegállapítás magában véve, a maximális árak meghatározása nem hozta meg a kívánt eredményt sem nálunk, sem a németbirodalomban, amelyet az árak megállapításában kerestünk. Már több ízben rámutattunk arra, hogy a maximális árak megállapítása magában véve rendkívül nehéz feladat, mert a hatóságoknak az árak alakulását szövevényes szerkezetében erőszakkal kell belenyulnia és a legnagyobb körültekintéssel sem lehet figyelemmel mindazokra az érdekekre, amelyek a szabad árakulásokban kielégítést keresnek és találnak. A németbirodalomban a gabonaár hatástalanságát elősegítette, hogy ugyanakkor a lisztárak szabályozva nem lettek, de ugyanezek a jelenségek mutatkoztak nálunk is, annak dacára, hogy igen helyesen a gabonaárakkal együtt a lisztárakat is megállapítottuk. A gabonaművek a maximális árak megállapításával elkerülték a nyílt piacot, úgy nálunk, mint a német birodalomban, ami arra vallott, hogy az eladók egyrészt nem bíztak a maximális árak szilárdságában és komolyságában, másfelől pe-

dig, hogy a maximális árakon felül is sikerült termékeiket értékesíteni. Az előbbire jellemző a burgonya ármegállapítása a német birodalomban, ahol a burgonya elsőízben megállapított maximális árát túlságosan alacsonynak találták, minek következtében a burgonya kínálata teljesen megszűnt. A számítás helyesnek bizonyult, mert a német birodalmi kormány kénytelen volt magát a burgonya maximális árának fölemelésére elhatározni. A maximális árak azonkívül a gabonabehozatal rendkívül megnehezítették, ami pedig jellemző azért, mert az ármegállapítás a külföldi gabonahozatalokra nem vonatkozott. Tekintettel azonban arra, hogy ez a jelenség a német birodalomban is beállott, ahol a lisztárak megállapítása nem voltak, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy ebben a tekintetben a gabona áremelkedése a semleges államokban, továbbá az elszállítás nehézségei voltak az okai a külföldi behozatal ugyszólván teljes megszűntének.

Még azt sem mondhatjuk, hogy az ármegállapítás azt a közvetlen célt teljesen biztosította volna, hogy az árneltekedésnek szigorú határokat szabhasson. Kétségtelen azonban, hogy eredménye volt ebben az irányban, de főleg abból a szempontból, hogy a maximális árakkal járó gabonahiány, illetőleg a kínálat megszűntése további állami intézkedésekre vezetett. Ezek a további lépések nálunk a gabonamennyiségek lefoglalásáig, a német birodalomban a gabonamonopoliúmig vezettek. Közben azonban a maximális árakkal még egy újabb kísérlettel találkozunk, amelyek mi is szószólói voltunk. Ghi-

lány báró földmívelésügyi miniszter arra az údvös lépésre határozta el magát a tengerinél, amelynek hála Istennek bővében vagyunk, hogy március 1-ig 27 koronás áron vásárolja a közönséges tengerit szabad kínálat mellett, azontul pedig a jóval alacsonyabb maximális árakon rekviráltatja. Ez az eljárás az, amelyet a magunk részéről támogattunk, mert a csökkenő áru és egyúttal az ármegállapítás komolysága mellett emelkedő kínálatra kell számítanunk. A kukorica példája lesz hivatva ezt a józan okoskodást igazolni. Mig nálunk a gabonamennyiségek lefoglalása az Országos Gazdasági Bizottságnak elismerésre méltó vezetésével folyik tovább, addig a német birodalomban ez a törekvés a gabonamonopoliúm behozatalára és ezzel kapcsolatban a hadi gabonátársulat (Kriegsgetreidgesellschaft) megalakítására vezetett. A maximális árak tehát sem itt, sem ott elegendőknek nem bizonyultak és a maximális áraknak az a jelentősége van, hogy azok alapján megvége a gabonamennyiségeknek kisajátítása a birtokosok kezéből. Eltekintve a formától, az állam mindeket eseten a gabonamennyiségek birtokába helyezte magát, a német birodalomban kizárólag, nálunk ellenben az állam egyelőre párhuzamos tevékenységet folytat a maximális árak alapján lebonyolódó szabad forgalommal. Kétségtelen, hogy nálunk a kétféle eljárás sok irányban keresztezi egymást és zavarokat támaszthat, de meg van viszont az az előnye, hogy a szabad forgalmat bizonyos mértékben érintetlenül hagyja —

A „SZÉKELYSÉG” TÁRGÁJA.

Virághullás.

Lefüggönyzött kicsiny szobában
Piheg a lázas kis gyerek,
Agya mellett az öreg orvos
Komor arccal szól: „Nagy beteg”.

S a jó öreg arcáról lassan,
Lassan simulnak a redők,
Igy szól a bánatos anyához,
Mósolygva könnyei között:

„Jó asszony, nézzen gyermekére,
Melle nem zihál, nem piheg,
Agyal kellett a jó Istennek,
Meggyógyult már a kis beteg.

Nyugodjék meg, a sors könyvébe
Béletekintni nem lehet;
Ártatlan volt, mert tiszta szívve
Nem gyűlölt még, csak szeretett.”

Blanka.

VARSÓ.

A szövetséges osztrák—magyar—német hadsereg akciójának középpontjába Varsó került. A mi álamadásunk főcélja most Varsó bevétele, viszont az orosz seregek minden erejük meglesztésével védik ezt a hatalmas várat.

Varsó már régóta jómódú gazdag város, amelynek fejlődését nagyon elősegítette kedvező fekvése Kelet- és Nyugat-Európa határán. — Krakó mellett Varsó volt Lengyelország tényleges fővárosa. Itt összpontosult a lengyel nép szellemi élete, kereskedelme és ipara. Az ó- város mellett (Stare Miasto), amely a

mai napig megőrizte a jómódú polgárság városának stílusát, és külső képe a német házavárosok régi részeihez hasonlított, idővel egy teljesen modern újváros alakult, amely a nyugateurópai városok mintájára épült a keleti orosz városok eltaszító stílusának belekeverése nélkül.

A külföldi származású lengyel királyok uralkodása idején, a francia Lajosok hatása alatt a lengyel építetek Varsóban, amelynek ezek az épületek ma is dicsőre válnak. Az épületek egyrészt különben az orosz kormány elkobozta és hatósági irodákat, hivatalokat rendezett be bennük.

A város környékén fekszik a híres Lazienki-Park, amely az utolsó lengyel királynak, Poniatowsky Ágostnak volt nyári székhelye. A parkban egész sor gyönyörű kastély van és külön nevezetessége a parknak egy ó-görög színház. Lazienki jelenleg az orosz kormányzók nyári lakhelye.

Varsó lakosainak száma 800,000, a külvárosokat is hozzászámítva, egy millió. Jelentékeny részük zsidó. Az orosz lakosok száma 300,000, akiknek legnagyobb része hivatalnok és katona és egy kis részük kereskedő.

A városnak nincs önkormányzata, egy hivatalnok autokrata uralma alatt áll, akinek polgármesteri címe van és aki egy főkormányzóknak van alárendelve. Ennek dacára Varsóban is igen jó városi intézmények vannak, így például a külföldi szakemberek részéről is gyakran megcsodált vízvezeték; egy svéd vállalat részéről berendezett telefonhálózat, egy dessauti társaság által készített gázvezeték, valamint a villamos vasúthálózat.

Másrésztől viszont — Oroszországhoz méltó mó-

don igen sok városi berendezés egyenesen kétségbeejtő állapotban van. Így például az utcakövezet, a közlekedési összeköttetések, az adópenztárak, a postais táviróhivatalok, a vasuti épületek valóságos oroszkínésűek, nem em a közönség kívánságai, hanem egyedül a hatóságok akarata dönt mindenben.

Varsó Lengyelország kereskedelmének és iparának központja. A városban magában és környékén számos gyár van, amelyek közül az ércfeldolgozó gyárak állnak első helyen. A pénzügyi gazdálkodás is igen erős alapokon nyugszik Varsóban, bár természetesen nem független az orosz és a külföldi tőkéktől.

Jellemző dolog, hogy Varsó lakossága milyen áldozatkész. A hiányos szociális gondoskodást, amit az orosz állam nyújt, a maguk erejéből pótolják. Így például a kórházakban az orvosok saját pénzükhöz rendeznek be operációs-termetet, felállítanak nappalyhákat és a mentők is a magánadokozásból élnek.

A társadalmi élet legnagyobb része a magánházakban folyik le. A vendégbarátság nagyon erősen kifejődött és a kávéházi élet csak az utolsó években fejlődött ki.

Igen érdemes dolog az, ami Varsó erődítései körül történt. A város valamikor szintén erős vár volt és az építési terve a városnak nagyon vár város számára készült. Néhány hónap előtt azonban a falak és erődítések kezdtek lerombolni és a katonai területeket magánembereknek adták el. Röviddel a háború előtt azonban újra kezelték a város megerősítését és a nemrég eladott telkeket újra visszavásárolják, ami természetesen nagy költségekkel járt és ami valószínűleg sokat hozott a hivatalnokok konyhájára.

Napi eseményekről jövő hivatalos táviratok Szvoboda Miklós kirakatában láthatók.

Munkára fel!

Közeledik a tavasz, a mezőgazdasági munkálkodás megkezdésének az ideje. Talán korábban köszönt be mint máskor, de bizonyosan sokkal fontosabb feladatokat hoz magával, mint rendszeren. A világháború pusztításait gazdasági téren fokozottabb termeléssel kell ellensúlyozni s a több munkára kevesebb erő áll rendelkezésre, mert hiszen a munkások javarésze feyvert forgat a haza védelmében.

Ebből az következik, hogy az itthonmaradt lakosságnak a legnagyobb buzgalommal kell hozzálatnia a földműveléséhez, a minden irányban való gazdasági tevékenységhez. És, ha már ez minden épkézláb embertől megkívánható a haza, különös mértékben követelheti meg azoktól, kik állami segélyben részesülnek azon a címen, hogy családfenntartójuk hadbavonult. A törvény tudvalevően bőkezűen gondoskodik az ilyenekről, sőt nem ritka eset, hogy a hadbavonultak itthonmaradt családtagja az állam gondoskodása folytán kedvezőbb anyagi helyzetben van, mint volt azelőtt.

Ámde a törvénynek egyáltalában nem célja előmozdítani a munkakerülést, a dologtalan életmódot. Éppen ezért a törvény gondoskodik is róla — az 1914. évi XLI. t. c. — hogy a hatósági segélyt elvesztő a hadbavonultak olyan családtagja, kiről megállapítható, hogy megélhetését megfelelő munka vállalással biztosíthatná.

Ugy tudjuk, hogy a kormány a tavaszi munkaidő közeledtével rendeletileg hívja fel a főispánok figyelmét, erre a törvényes intézkedésre. A rendelet, valamint a törvény, nem azt akarja elérni, hogy az élvezett közsegélyt egészen vagy részben elveszítsek azok, akik egészségesen állanak munkában; az ilyenek továbbra is részesíthetők a segélyben, minthogy a kereseti alkalom ilyenkor még nagyon hiálalmzik és szerfölött bizonytalan. Aki tehát alkalmilag oly munkát kap, melyből szükségleteit többé-kevésbé fedezheti, ezt még nem fosztják meg a hadbavonultak családtagjainak járó állami segélyösszegétől. De igen is megfosszák azt, aki visszatartja a kínálózó alkalmat, paragon hagyja munkarejét, s ölbetelt kezekkel várja, hogy hereként eltartsák.

Ez az intézkedés, a közsegélynek a dologkerülőkötől való megvonása, erkölcsileg is jogos az igazság szempontjából is kifogástalan, a nemzeti érdek tekintetében pedig szükségszerű. Olyan idöket élünk, amikor a haza minden fiától sulyos áldozatokat követel, sokaktól életüket is; lehetetlen, azaz teljeséggel megengedhetetlen tehát, hogy legyenek állampolgárok, akik a nemzet általános nagy erőfeszítését mintegy páholyból nézik, s lábukat látogatva tartják ki magukat az állammal.

Hisszük, hogy ilyenek nem is lesznek a munkaszerező magyar nemzet kebelében. Mindenki megérti, akinek ép a teste és a lelke, különös jelentőségét annak a szózatnak, hogy **munkára fel!** A rendelet tehát a munkás társadalom tagjait fogja megnyugtanni aziránt, hogy amíg ők önként verejtékeznek, azalatt más sem, senki sem heverhet az állam élénzéséből ingyenélőkent.

A magyar királyi Földművelésügyi miniszter rendelete valamennyi Főispánnak.

Miután vetőmag szükséglet ügyében a vármegyei főispánjai útján, mind sürűben terjesztetnek fel hozzám kérelmek, tudmasul közlöm, a zár alá helyezett gabonaművekből vetőmag céljaira, csak az esetben eszközölhetek feloldásokat, ha az e célra szükséges és erre alkalmas tételek mennyiség és tulajdonos sze-

rint meghatározva közöltetnek velem. De ezen eljárás hosszadalmasságára való tekintettel újabban akként intézkedtem, hogy megbíztam a Mezőgazdák Szövetkezetét, hogy vetőmagokat a zár alá vett készletekből közvetlenül is átvegyen, minél fogva vetőmag kérelmek legmegfelelőbbben közvetlenül a Mezőgazdák Szövetkezte útján intézhetők el.

Budapest, 1915. március 2-án.

Ghállányi.

Legújabb fávíratok.

Budapest, március 5. Hivatalosan jelentik: Oroszgyelországnak és Nyugatgaliaciának a harcvaronolot tegnap általában nyugalom volt.

Kárpátokban csak egyes szakaszokon harcok voltak, a helyzet nem változott.

Berlin, március 5. A nagy főhadiszállás jelenti: Nyugati hadszíntéren Yperntől délre az angoloknak tüzelésünkkel jelentékeny veszteséget okoztunk. Lorettó magaslaton a franciáktól elragadt állásból az ellenség egy támadását tegnap éjjel visszavertük. Champagneban a franciák tegnap és ma éjjel Lemesniltől északra folytatták támadásaikat, az összes támadásokat visszavertük és állásainkat megtartottuk, az ellenség Vaugnoisnál Argonoktól keletre és Cosenvoyei erdőnél Maastól keletre ellenünk intézett támadásai megfosszák. Mindazok a kísérletek, amelyek arra irányultak, hogy Badoviller környékét legutóbbi napokban általunk elfoglalt terépet fölünk visszafoglalják, kudarcot vallottak. Egy tegnap este lépcsőzetes tagozásban elhelyezett jelentékeny erőkkkel Kellestől északkeletre fekvő magaslat ellen intézett roham franciák sulyos vesztesége mellett összeomlott, az ellenségnek több éjjeli támadása sikertelen volt, több mint 1000 halott francia fekszik állásaink előtt.

A keleti hadszíntéren Grodnó körül a helyzet változatlan. Az oroszok támadásait véresen visszavertük. Lomzától északkeletre és északra az oroszok támadásai ellenség sulyos veszteségei mellett megfosszák, az első és második orosz hadosztályból számos hadifogoly maradt kezeink között, tovább nyugatra Visztuláig nem történt változás. Az oroszoknak Plocktól keletre ellenünk intézett néhány előretörése sikertelen volt s Kirnivitől keletre az ellenségnek egy erős éjjeli támadása teljesen kudarcot vallott.

Berlin, merc. 6. Nagyfőhadiszállás jelenti: Nyugati hadszíntéren Argonoktól, Yperntől délnyugatra ellentámadással elragadtunk egy lövészárkot. Francia kísérlet, hogy Lorettó magaslaton fölünk elfoglalt hadállásból kiszorítsanak bennünket, megfosszák. Támadásukat vissza vertük, 50 franciát elfogtunk. Campagneban franciák Perthesnél és Lebamasniknél támadásaikat folytatják; összes támadásaik balul ütöttek ki. Perthesnél 5 francia tisztet és 140 főnyi francia legénységet elfogtunk, ellentámadásban elragadtunk fölünk egy kis erdőt. Perthestől északra és La-mosenili állásukból egy darab lövészárkot. Sikertelenül folytatt franciáknak Vauyuicnél és Consenwinal, valamint Baduvillétől keletre és Parthestől északkeletre levő állásaink ellen intézett támadási kísérletei.

Keleti hadszíntér: miután Grodnótól északnyugatra levő erdős területen és Augustow körül szerzett összes hadizsákmányunk biztos helyen van annélkül, hogy oroszok erélyes ellenrendszabályaik ellenére is azt megakadályozhaták volna. Eddig ott alkalmazott csapataink most, már más hadműveletekre állanak rendelkezésre. Ezen kívül Grodnó körül Lomzánál nem fordult elő nevezetesebb dolog.

Oroszoknak Prasznisztól északkeletre ellenünk intézett támadásai ellenség sulyos veszteségei mellett összeomlottak. Plocktól északkeletre is visszavertünk egy orosz támadást. Visztulától délre fekvő területről nincs jelenteni való.

H I R E K.

Gazdag — szegények.

I.

Ismertem én egy gazdag embert,
Fényes palotában lakott,
Parancsait sok szolga leste,
S örült, ki a szaván kapott.

Ki látta ott a fényt, a pompát,
Meg is irigyelte talán,
Hisz annyi kincs egy garmadában
Egész vagyon egy-egy ruhában.

És még sem volt igazán boldog,
Bár körül vette pompa, fény,
Elgondolom a nagy világban
Oh hány van ily gazdag—szegény.

II.

Virágos zöld erdő ölében
Kis pásztor kunyhó hivatog,
Nyoma sincs ott a gazdagságnak,
S mégis oly édes nyihen ad.

Öröm sugárik minden arcrol,
Itt igaz boldogság lakik,
Habár a fényt, a gazdagságot,
Ok is csak hírből ismerik.

Gondolkodóba ejt az élet,
Többé előttem nincs titok,
Ezek a szegény munkás népek,
Ezek előttem gazdagok.

Blanka.

— **Kitüntetések.** A 2. osztályú vilétségi ezüstéremet kapták: Dienes Odón, Nagy Mózes szakaszvezető, címzetes őrmesterék; Czako Mihály szakaszvezető; Vass Béla tartalékos szakaszvezető; Balázs Lajos, Fazakas Ferenc, Flórián László tizedesek; Paniti Dénes, Sándor Antal huszárok; Ambrus Benő és Marti Dénes tartalékos huszárok, mind a tizenegy a brassói 2. huszárezredben.

— **Gyalóky Sándor főispán megbízatása.** A honvédelmi miniszter Gyalóky Sándor főispán urhoz a következő leiratot intézte:

Az 1914. évi november hó 9-éről 18121—18. elm. szám alatt kelt körrendeletemre való hivatkozással van szerencsém Meltóságod felkérni, hogy az idézett körrendeletben megkövonalozott ellenőrzési jogot a honvéd kiegészítő parancsokkal együtt, továbbra is, de csak a saját törvényhatósága területére nézve, mind a folyó évi 500—18. számú rendeletm értelmeben a folyó évi február hó 18-ától március hó 24-ig mind a később, a háború egész tartama alatt még tartandó népfelkésítési bemutató, illetőleg utóbemutató szemléken gyakorolni sziveskedjék.

Meltóságodat akadályoztatása esetén a vármegye alispánja, illetőleg törvényhatósági városoknál a város polgármestere helyettesíti, miert is ezen leiratom másolatát a törvényhatóság alispánjának, illetőleg polgármesterének is megküldöttem. A miniszter helyett: Karácson, államtitkár.

— **Matiné.** A Vöröskereszt Egylet Csikszereda városi választmánya a március 15-iki ünnepségeket rendező bizottság közreműködésével f. év március hó 15-én d. e. 11 órakor a vármegyei közgyűlési termében Matiné rendez. Erre a hazafias közönséget tisztelettel meghívja az elnökség. Belépődij személyenként 1 korona A tiszta jövedelmet részben a Vörös Félhold javára, részben a harctéren megváltott hős katonáink segélyezésére fordítjuk. Épen ezért felülfizetéseket közzönnettel fogadunk és hírlapilag nyugtázunk. Műsor: 1. Himnusz. Éneklí a főgímm. Ifjúságának vegyeskara. 2. A magyar nemzet történeti hivatalosa címen beszédet mond dr. Boga Alajos. 3. Rubinsteni: Melodia és Smironetti; Madrigale, Dr. Kolonics Denesné zongorakísérete mellett gondonkán előadja Nagy Gyula. 4. Jászai Horváth Elemér: A szent föld, szavalja Kádár Ferenc. 5. Ch. Beriot: Air varié. Dr. Tauber Józsefné zongorakísérete mellett hegedűn előadja Lázár Péter. 6. Kuruc nóták. Zenekíséret mellett éneklí Botár Béla. 7. Szepeffy László: Petőfi szobra. Zenéjét Irta: Kemer Jenő. Barabás Bella zongorakísérete mellett szavalja Merza Juliska. 8. Bakadal. Vegyeskara áltirta Dománffy. Éneklí a főgímm. ifjúságának vegyeskara. 9. Liszt Ferenc: Rákóczi induló, Zongorán előadják dr. Kolonics Denesné és dr. Tauber Józsefné. Mint e tartalmas műsor mutatja, Fejér Sándorné és Gyalóky Sándorné rendezők fáradságot nem ismerő ügybuzgalommal működveink legjavát sorakoztatták a jótékony cél szolgálatába. Hisszük, hogy városunk és vidékének hazafiasan érző közönsége a mai nagy idők szellemétl vezette s a jótékony cél érdekében minél nagyobb számban való megjelenéssel fogja a rendezők és a szereplők önzetlen és lelkes fáradozását jutalmazni.

— **Szabadságolás a háború alatt.** A honvédelmi miniszter rendelkezése alapján a háború tartama alatt csakis egészségi tekintetből volt engedélyezhető szabadság. Egy most újabban kiadott miniszteri rendelet értelmében az összes honvédkerületi parancsnokságok felhatalmaztattak, hogy a honvéd és népfelkelő egységek legközelebbi hozzátartozóinak tehát szülők, nagyszülők testvérek, vagy gyermekek elhalálása vagy hatóságilag beigazolt súlyos megbetegedése esetén, amennyiben a szolgálat érdeke azt megengedi, de csakis a legszükségesebb mérvben, legfeljebb 3 napig terjedhető rövid szabadságot engedélyezhetnek. Természetes dolog, hogy ez nem vonatkozik az oly egységekre, akik esetleg éppen közvetlenül elindulás előtt állanak vagy olyanok, akik valamely vett parancs alapján menetkészültségben kell, hogy legyenek és bármely pillanatban utáindulhatnak.

— **Kém volt a fényképnagyító** s magát művésznek tituláló vékony testű, nagylábu fiatalember, ki a múlt évben gyakran mutogatta magát városunkban is, több ponton, mint elismerést aratva megrendelő közönségétől. Radványi vagy Radó festőművész névnek mutatkozott be s a megrendelt képeket többnyire nem szállította le. Mikor aztán embertársai különböző okokból indokolt felindulásokban megpofozták, skrofulás arcát a méltatlankodás rózsapírja futotta be s krisztusi szelidség és bekétség mutakozott rajta, mintha mondaná: Bocsáss meg nekik uram, mert nem tudják mit cselekszenek. Most aztán pörül járt a szenális müncheni festőnévnek, mert díszösleges művészi pályáját alighanem befejezi az a szomorú és végzetes körülmény, hogy a pécsi kir. ügyesség s a napokban kémkedésért letartóztatja. Béke poraira.

— **Rendelet a háború úzerkedői ellen.** A földmívelésügyi miniszter körrendeletet intézett az összes gazdasági felügyelőségekhez azon intézkedések ellen, melyekkel a hiszékeny népet egyes lelketlen embekek ijesztgetésekkel és a magánvagyon biztonsága megrendítésével törbe csalják. Felhívja ezért a miniszter a felügyelőséget, hogy forditaskan különös figyelmet a mai időkben a kiscgazdák körében észlelhető állat, termény és birtokforgalomra s az észlelt dolgokról tegyenek jelentést, konkrét esetekben pedig ügykezzenek a visszaélések megállítására a jelenségek állandó figyelemmel kísérése mellett ott, ahol az eladásra komoly ok látszanék fennforogni, tanácsért, s utbaigazításért utasítsák a lakosságát az illetékes hatóságokhoz, vagy gazdasági egyesületekhez. — A mennyiben pedig a háborúval kapcsolatos rémhírek terjesztése, — illetve ezek hiánsszálásával a gazdák anyagi érdekét veszélyeztető úzerkedés tudomására jut, azokat az egységeket, akikről értesül, hogy a kedélyek felizgatására alkalmas rémhírek terjesztésében segédkeznek vagy azokat a gazdák anyagi károsodásával járó úzerkedések folytatására használják fel, haladéktalanul jelentse fel az illetékes politikai hatóságnál.

— **Mindenkit be kell oltani.** A belügyminiszter a fenyegető holtyagos himlő járványnak megakadályozása végett elrendelte, hogy a fertőzés veszélyének leginkább kitett járványkórházak, tartalékkórházak, betegnyugvó állomások és kiscgítő kórházak összes alkalmazottai, továbbá a betegszállító vonatok vasúti segítő és kiscgítő személyzete, valamint mindazok, kik közegészségügyi szolgálatban foglalkozásuknál fogva a fertőzés veszélyének kilehetnek téve himlő ellen mielőbb beoltassanak.

— **Kérelmek.** Adakozzunk olvasnivalót és szivarkát sebesült katonáink részére! Gyűjtőszekrények Pototzyk Pál üzlete előtt és a nagylőszékében vannak. Nagybub mennyiségű olvasnivalót (képes ujság, napilapok stb.), valamint szivarkát és szivart átvész és hirlapilag nyugtáz Szlávik Ferenc a Vöröskereszt egyik helyi választmányának alelnöke.

— **Halálozás.** Szopos Teklus rövid, de türelmele viselt betegség után folyó hó 2-án délután 3 órakor, életének 18-ik évében megszűnt élni. Hült letemél f. hó 4-én helyezték örök nyugalomra a csikszeredei róm. kath. temetőbe. Halálát számos rokonosság gyászolja.

— **Hősi halál!** Csiklapiocai Szász Bálint a cs. és kir. 82. gyalogezred tartalékos őrmestere f. év január hó 27-én a Kárpátokban, szeretett hazájának védelmében hősi halált halt és ugyanott bajtársai által eltemetteték.

— **A román gabona.** Bukarestből jelentik nekünk: Minthogy a külföldi szállítás megkézdése óta rendkívül sok mezőgazda kért szállítási engedelmet, a kormány a zavar és rendtelenség elkerülése céljára

ből elrendelte, hogy a mezőgazdák és gazdasági szövetkezetek egész gabonakészletét külön megbízottak írják össze az országban s a gabonajelölésosok hivatalos biztosok részéről fölvetett jegyzőkönyv alapján végzetethetik elő magukat a vasutaknál. A gabonaszállítás céljára azonban naponkint százötven vagonnál több nem áll rendelkezésre. A kormány egyben elhatározta, hogy a külföldről áruval érkező vagonok felét, az áru kirakása után, a román kereskedőknek engedi át kivétel céljából, de a szállítás itt is az előjegyzés sorrendjében fog történni.

— **Hány hadifogoly van Németországban és a Monarchiában.** A Frankfurter Zeitung számítása szerint Ausztria-Magyarország és Németország hadifoglyainak száma jelenleg 1,043,000 még pedig 692,000 orosz, legalább 257,000 francia, 37,000 belga, 12,000 angol és 60,000 zserb.

— **Nyugdíj az elesett katonák özvegyeinek és árvaiknak.** Az özvegyek és árva ellátási illetménynek folyósítása, kiknek férje, illetve apja a harc-téren elhalt, vagy a veszteségi lajstromban mint el-tűnt van bejegyezve, a közösi előjáróságok által szerkesztendő és a hadügyminiszterhez felterjesztendő kimutatások alapján történik. Azon havidíjakok és legénységi állományban levők, kik a hadszíntéren kivül eső kórházakban, vagy háziápolásuk ideje alatt haltak el, hátramaradottai az ellátási beadványukat, halaleseti bizonyítványt és halotti anyakönyvi kivonattal felszerelve az illetékes katonai pöttestek (katonai nyilvántartási hatóságok) útján a hadügyminiszterhez terjesztik be. A folyamodványhoz okvetlenül csatolni kell: Az ellenség előtt elesettek vagy egy év leforgása alatt megsebesültek, vagy a háború fáradaimál következtében elhaltak hátramaradottainál a csapatotest, (hajó) parancsnoksága, vagy az intézet előjárósága által kiállított igazolványt, melyből minden kétséget kizáróan kitűnik, hogy az illető tényleg vagy az ellenség előtt esett el, vagy pedig megsebesült, avagy a háború fáradaimál következtében hall el. Ezen igazolvány még kiegészítendő a kórház parancsnok vagy a kezelő orvos által kiállított bizonylattal. Éppen ugy tartoznak a legénységi állományban tartozó elhalt katonák özvegyei az esetleges keresetképtelen és vagyontalanságukat okmányokkal igazolni.

— **A Vörös Félhold jelvényei.** A Vörös Félhold művészi kivitelű jelvényei iránt országsszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Miután technikailag lehetetlen minden egyes érdeklődőnek az általa kívánt példányt postán elküldeni, ennél fogva az Országos Bizottság, mely Budapesten az Országházban székel, kéri vidéki városaink hazafias kereskedőit, hogy megfelelő mennyiségű jelvényt a bizottság útján beszerve, ők vállalkozzanak azoknak kiszolgáltatására, a kik a török—magyar testvériségnek ezt a szép jelvényt felölti öhajják. A bizottság öt kilóig terjedő postacsomagban bérmentve küldi jelvényeket mindenkinek, aki a kért mennyiségnek darabonként egy korona árat előre beklüdi.

— **Tusnádfürdőn** eddig a kápolna a Gál-féle házban volt elhelyezve a Fogyasztási Szövetkezeti egy fedél alatt. Miután a fogyasztási szövetkezet boltjában italmérést is gyakoroltak az erdélyi Püspök ur és a Pénzügyigazgatóság kimondta az összeférhetlenséget és a kápolnának költöznie kellett. Február hó 25-én történt a kápolnának, illetve a kápolna berendezésének hivatalos átvétele György Lajos utjansági lelkész által. — Az új kápolna helyiség a Temesváry villában van, ahol ezentul az egyházi funkciók fentnevezett lelkész fogja végezni. A nagym. Püspök ur ezen intézkedést bizonyára hálával és köszönettel veszi tudomásul a közönség. (Beküldetett.)

— **A tusnádi főkúti víz** Teresz Elek fűszerkereskedő urnál palackonként 10 filléretű üvegcsere mellett lehet kapni.

— **Hirdetmény.** A m. kir. Miniszteriumnak 721—915. M. E. szám alatt kiadott rendelete alapján 1915. évi március hó 1-től kezdve a tengeri lisztért követelhető legmagasabb árak bizottságilag következőképen állapították meg.

1. a Kászonalcsiki járásban 31 K.

2. A felséki, szépvízi és gergyótgölgyesi járásban, valamint Szereda város területén 32 K.

3. A gergyószentmiklósi járás és Gergyószentmiklós város területén 35 K.

A tengeri liszt eme maximális ára szíttalan állapotban értendő, melyhez a kiskereskedő 20 kilogrammot meg nem haladó eladásánál 10%-nál nem magasabb hasznót, illetve üzleti költséget számíthat.

Ezen megállapítással a tengeri liszt maximális ára vonatkozólag 1914. évi december 5. és 13140. 1914. szám alatt kiadott hirdetmény hatályát veszíti.

— **A Vármegyei tisztviselői állások betöltése.** Sándor János belügyminiszter a vármegyék főispánjaihoz körrendeletet intézett, — melyben megengedi, hogy a háború kitörése óta véglegesen megüresedett vármegyei tisztviselői állások betöltésének. A belügyminiszteri rendelet a legteljesebb igazságérzetéről tanusodik, midőn különösen hangsúlyozza, hogy „a hadbavonult és a férfi lésgzettebb kötelességet teljesítő tisztviselők jeles igényeinek megóvása indokból kifejezet kíván adni azon várokozásának, hogy a vármegye hazafias közönsége részéről az olyan állás betöltésénél, melyre valamely hadbavonult s így a pályázatban személyesen részt venni nem képes tisztviselő jogosan tarthat igényt, a legmesszebbmenő méltányosság fog megnyilvánulni.

— **Amerikai székelyek adománya.** A mai posta kedves meglepetést hozott a csikszeredei kórházban ápolás alatt levő katonáknak. Szabó Endre gergyóvárházi k. aljegyző útján csikscsicsói Szabó Ferenc, Szabó József és Demeter Bálint, akik Amerikában Newalexandriában R. F. D. 2. Box 256. szám alatt laknak egyenkint 10—10 koronát jutattak el hozzáik a csikszeredei kórházban ápolat katonák javára. A 30 koronát átadtuk a kórházgondnoknáságnak, a tőlünk távol szakadt székely véreinknek pedig e helyen monduk köszönetet adományukért és az abban megnyilvánult hazafias érzésükért, mely irántunk érzett őszinte nagyrabecsülésre kötelez.

Aranyat vasért!

A „Csikvármegyei Augustus gyorssegély-alap” központi ügyvezető bizottságához beküldött arany és ezüst ékszernek, tárgyak és készpénz adományokról.

Gergyótgölgyesi helyi bizottság elnöke Veress Lajos főszolgabíró gyűjtése. Udvari Teréz Borszék, 1 pár arany függő. Vadász Károlyné Borszék, 1 darab kis nyakbavaló arany kereszt. Vadász Inezika Borszék, 1 drb. arany gyűrű. Vadász Erzi Borszék, 1 pár arany függő. Zahari N. Gy.-tölgyes, 1 drb. eltört arany gyűrű. Merovics Netti Gergyótgölgyes, 1 drb. arany függő. Merovics Mariska Gy.-tölgyes, 1 drb. eltört lánegyűrű. Sáska Geróné Gergyótgölgyes, 1 drb. arany gyűrű. Nuta Mózes Gergyótgölgyes, 5 korona készpénz. Bodó Albert Gy.-tölgyes, 5 korona készpénz. Metz Balázs Gy.-tölgyes, 5 korona készpénz. Antal Ábrahám Gy.-tölgyes, 5 korona készpénz.

Kászonalcsiki helyi bizottság elnöke Bartalis Ágoston főszolgabíró gyűjtése. Szóts Irma Kozmász, 1 drb. arany karikagyűrű, 1 drb. arany fejes gyűrű, 1 drb. arany fonott gyűrű, 1 drb. kis arany csillag. Szócs Juliska Kozmász, 1 drb. vékony ezüst lánc. Pus-kás Lajosné Kozmász, 1 drb. ezüst függő, és 3 darab arany függő. Potyó Antalné Bánkialva, 1 drb. arany fejes gyűrű szürkekövel. Veress István Tusnádi, 1 drb. arany karika gyűrű, 1 drb. ezüst brostú, 1 drb. kék-fedeli ezüst óra, 1 drb. ezüst kétfedeli óratok. Boér Arthur gör. kath. esperes Kászonimpér, 50 korona készpénz, 1 drb. arany karika gyűrű, 1 drb. arany fejes gyűrű. Lorinc János Kozmász, 5 korona készpénz.

A szépvízi helyi bizottság elnöke Dr. Márton László főszolgabíró által eszközlött gyűjtés eredménye. Minier Maria Csikszentmihály 1 drb. ezüst nyaklánc illesztéssel. Minier Juliska Csikszentmihály, 1 pár arany függő piros kövel. Péli Mózseny Gyimesfelsőlök, 1 drb. arany karikagyűrű. Szotyori Amália Gyimesfelsőlök, 1 drb. ezüst karkötő szivesingövel és 1 drb. arany fülbevaló opafkövel. Paál Dénésné jegyző neje Csikszentmihály, 1 drb. női arany gyűrű kék kövel és 1 drb. arany amulette. Teutsch Györgyné gyógyszerész neje Szépvíz, 1 drb. arany függő apró kék kövekkel. Hozó Anna tanitonő Szépvíz 1 pár arany függő kék kövekkel. Debreczi Emma Szépvíz, 1 drb. arany szivaluka zszusu zölkövel. Gergely Véro Delne, 1 drb. ezüst karkötő aranyozva. Imre Erzsike Marosvásárhely, 1 drb. női arany gyűrű szivesingövel. Imre Margit Marosvásárhely, 2 drb. ezüst törött karkötő. Debreczi József Szépvíz, 1 drb. ezüst kávéskanál. Miklós Mariska Szépvíz, 1 drb. törött arany fejes gyűrű felhárkövel. Balázs Dénésné jegyző neje Gyimesközlepek, 1 drb. arany gyűrű, 1 drb. arany nyakbavaló kereszt és 1 drb. ezüst lánc. Deáki Béláné Gyimesbükk, 1 drb. eltört arany lánegyűrű. Gál Odóné vámszedő neje Gyimesbükk, 5 korona készpénz. Zathureczki Gizuska Gyimesbükk, 1 drb. arany gyűrű. Dr. Todor Árpádné határrendőrkapitány neje Gyimesbükk, 1 arany kereszt. Illés József Csikszentmihály, 1 drb. arany gyűrű. Illés Józsefné Csikszentmihály, 1 drb. eltört arany fejes gyűrű. Adorján Albertné Csikszentmihály, 1 drb. arany gyűrű kis kék kövel. Rozsnyai Mariska Szépvíz, 1 drb. ezüst nyaklánc. Szatmári Teréz Szépvíz, 1 drb. arany gyűrű.

Vákár P. Arthur gergyószentmiklósi lányszerkesztő gyűjtése. Czinciri György Gy.-szentmiklós, fél fülbevaló fejfel. Strul Frida Gergyószentmiklós, 3 korona készpénz. Mihály borbély Gy.-szentmiklós, 1

drb. régi ezüst pénz. Buzási Annuska Gyergyószentmiklós, 1 pár eltört fülbevaló. Simonovics Gerő Gy.-szentmiklós, 1 drb. ezüst lánc. Molnár Juliska Gy.-szentmiklós, 1 darab kis arany kereszt, 1 drb. arany fülbevaló. Dr. Fejér Dávid orvos Gy.-szentmiklós, 2 drb. ezüst kés, 1 ezüst villa 1 drb. eltört ezüst kanzál. Simonovics Gerő Gyergyószentmiklós, 1 darab felfeledő ezüst óra 2 drb. ezüst pénz. Balázs Vilmos Gy.-szentmiklós, 1 pár hiányos fülbevaló. Dr. Szini Jánosné orvos neje Szárhegy, 8 korona készpénz, 1 drb. ezüst nyakkendő, 1 drb. ezüst fülbevaló és 1 drb. arany órakes. Kari Lajos Gy.-szentmiklós, 1 darab arany gyűrű. Ifj. Tatar Antal Gyergyószentmiklós, 1 drb. arany fülbevaló. Buslig Róza Gyergyószentmiklós, 2 korona készpénz. Tiszár Mártonné Gyergyószentmiklós, 3 korona készpénz. Sára Péter Csonafalva, 4 korona készpénz. Stern Hanika Gyergyószentmiklós, 1 drb. ezüst gyűrű, 3 korona készpénz. Paláncz Jánosné Gyergyószentmiklós, 6 korona készpénz. Bajkó Gyuláné Ditró, 1 drb. arany bross. Bajkó Rózi Ditró, 1 pár arany fülbevaló. László Margitka Ditró, 1 kis arany bross. Csiki Béla Gyergyószentmiklós, 3 korona készpénz. Gál Lujza Gyergyószentmiklós, 1 eltört ezüst pénzdarab. Szász Vilma Gy.-szentmiklós, 1 darab eltört arany fülbevaló. Köllő Erzi Gyergyószentmiklós, 1 drb. arany fülbevaló, 1 drb. ezüst fülbevaló, 1 drb. ezüst gyűrű és 1 drb. arany törmelék. Lüsner Józsefné Gyergyószentmiklós, 1 drb. arany sziv, 1 drb. arany lánc gyűrű. Sára András Gy.-szentmiklós, 1 drb.

gyűrű. Barabás Róza Gy.-szentmiklós, 1 drb. fejcs eltört arany gyűrű. Karácsoni Jancsi Barót, 1 darab arany fülbevaló, 1 drb. arany karika gyűrű. Dömja Sándor gör. kath. lelkész Vasláb, 5 korona készpénz. Halpert Róza Gy.-szentmiklós, 1 drb. ezüst pénztartó. Szakasz Jánosné Bercesényfalva (Ungmege) 1 darab ezüst kétfedelű óra, 1 drb. kis ezüst láncdarab, 2 drb. törött arany gyűrű, 1 darab vékony arany női gyűrű, 1 darab arany fülbevaló és 4 drb. arany törmelék. Deáki Olga, Gy.-szentmiklós, 1 darab eltört arany gyűrű 3 kék kövel. Dobribán Józsefné Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany gyűrű. Ujlaki János Gy.-szentmiklós, 1 drb. eltört arany gyűrű, 1 eltört arany fülbevaló. Gedelán Sándorné Gy.-szentmiklós, 1 darab arany fülbevaló. Pál Róza Gyergyószentmiklós, 1 drb. ezüst gyűrű, 1 drb. arany függő. Köllő Vilma Gyergyószentmiklós, 2 darab eltört fülbevaló. Gáspár Kátó Gy.-szentmiklós 1 drb. arany gyűrű, 1 drb. arany medailon. Orosz Jánosné Gy.-szentmiklós, 1 drb. arany fülbevaló. Májor Ilonka Gy.-szentmiklós, 1 drb. ezüst pecsétgyűrű, 1 kis ezüst pénz, 1 drb. eltört ezüst gyűrű. Pap Annus Gyergyószentmiklós, 1 drb. arany fülbevaló. Guzzó Ferencné Szárhegy, 1 kis arany kereszt. Strul Frida Gyergyószentmiklós, 3 korona készpénz.

A midőn a fent elősorolt tárgyak és értékek átvételét ezennel nyilvánosan nyugtázzuk, egyszersmind hálás köszönetünket nyilvánítjuk mindazoknak, kik a nemes cél érdekében akár mind gyűjtők, akár mind

adományozók ezen eddigi szép eredmény elérésében közreműködtek.

A „Csikmegei Augustia gyorssegély-alap,“ központi ügyvezető bizottságának nevében és megbízásából:

Pótz Antal,
jegyző.

Gyalóky Sándorné
elnök.

Folytatása következik.

Hadi beszédek.

A honvédelmi minisztérium kiadja azokat a tanulságos és lélekenesítő beszédeket, amelyeket a háború óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül hatásosak. Gondolatokban gazdag gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tizfilleres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek e füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly megható módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadi-beszédei jelentek meg. A füzetek az Általános beszerzési és szállítási r. t. utján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg, kaphatók a dollánytöredékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háborúban elesett vagy a kóport sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvai javára fordítják.

Országos érdek

hogyan az ideai termés fényesen sikerüljön, kötelessége tehát minden földbirtokosnak a tavaszi vetést idejekorán kártevések ellen megvédeni. A vetőmagnak ellenségei: a varjúk, egerek, hangyák és az üszök, melyek ellen biztos védelmet nyújt a kitünő

CORBIN

csávázó-szer, mely 8 év óta bevált, miként azt tudományos intézetek, valamint gyakorlati gazdák alapos kísérletei hitelesen bizonyítják. A Corbin nem befolyásolja a vetőmag csírázó képességét! Buza, rozs, árpa, zab, kukorica, répa, kender, konyhateménny stb. magjainál alkalmazható egyaránt kitünő eredménnyel. **A jelenleg drága kékkövel való csávázás, mely csak üszök ellen véd, teljesen elmaradhat.**

Megrendelések idejekorán lehetőleg azonnal eszközleendő, mert a vasúti szállítás számos vonalon akadálylál jár.

Rögtön küldünk ajánlatot, (igen egyszerű) használati utasítást és bizonyítvány-másolatokat érdeklődőknek.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára Ujpesten.

Használjunk hadisegély posta bélyeget!

LAPKIADÓ: „SZÉKELYSÉG“ TÁRSASÁG.

Butor

olcsó bevásárlási forrása Csikszeredán Rákóczi-utca, (Hajnód József vendéglős) helyiségében, hol csakis **ELSŐRENDŰ KÉSZÍTMÉNYŰ** butorok kaphatók, szolid kiszolgálás mellett. Ep oly kedvező árban és feltételek mellett, mint a fővárosban. Raktáron tart teljes szoba berendezéseket és kellékeket.

Teljes tisztelettel:

Imre Árpád
butorkereskedése.

Mi lesz tavasszal?

ezen töri a fejét most sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alaposággal fogja támogatni a hatóságokat egészségügyi intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják felütni fejüket a ragályos járványok, a kolera, a kiütéses tifusz, a vérhas.

Ellenségeink hadseregében a kiütéses tifusz nagy számban található és e betegség terjedését különösen a tetvek közvetítik, miért is ellenük védekezünk alapos fertőtlenítéssel.

Kezünket és arcunkat **lysoform szappannal** mossuk meg és a mosdó- és fürdővízhez adjunk kevés **lysoform** fertőtlenítéssert. A butorokat reggel töröljük át 3 százalékos **lysoform**-oldatba mártott ronggyal, ugyanígy suroltassuk fel a puhafapadlókat. Piszkos fehérműt ajánlatos zsákba összegyűjteni és azt 3 százalékos (olcsó) **nyerslysoform**-oldatba 24 óráig beáztatni s csak azután mosatni.

Tanuljunk meg fertőtleníteni!

s e célból kérjük ingyen és bérmentve az „Egészség és fertőtlenítés“ című tanulságos könyvecskét.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyártól Ujpesten.